

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 2 Marca r. s. 1831 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 19 lutego.

P. Noworossyjski i Bessarabski Jenerał-Gubernator Hrabia *Worońcow*, miał szczęście otrzymać w *Wiedniu* następujący naywyższy rekskrypt NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA:

„*Hrabio Michale Symonowicz!* Sprawiający w czasie nieobecności W Pana obowiązki Noworossyjskiego i Bessarabskiego Jenerał-Gubernatora, Jenerał-Porucznik *Krassowski*, przedstawił wiadomość o liczbie wojsk, które odbywały obserwacyę w kwarantannach Parkańskiego punktu, powracając za granicę i Obwodu Bessarabskiego od dnia 1go maja do dnia 1 grudnia terażniejszego roku. Dostrzegając z tej wiadomości, że na tym punkcie odbywało obserwacyę więcej 20 tysięcy ludzi, ze znaczną liczbą powozów i koni, i przypisując szybką czynność kwarantann Parkańskiego punktu roztropney przeczności, czynności i odznaczającej się gorliwości, które przewodniczyły we wszystkich rozporządzeniach W Pana w kwarantannowej części, nader Mi jest przyjemną oświadczyć W Panu za to szczególne Moje zadowolenie. Zostaję na zawsze ku W Panu przychylnym.

Na autentyka podpisano własną Jego CESARSKIEY Mości ręką:

Sankt-Petersburg
d. 30 grudnia 1830 r.

NIKOLAJ.

— Naywyżey zatwierdzone Opinie Rady Państwa.

1) Dnia 3 grudnia 1830 roku. Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy wniosek Rządzącego Senatu Powszechnego Zebrania Moskiewskich Departamentów, o rozciągnięciu mocy ukazu z dnia 22 grudnia 1785 roku, na pożyczkowe zobowiązania, i wszelkiego rodzaju ugody i akta, z tym warunkiem, aby w takowym razie wydzielone, iako też i niewydzielone dzieci, nie pierwey uważać za pełnoletnie, aż po skończeniu 21 lat, — znalazła, iż ponieważ w tym przedmiocie wydano już objaśnienie w ustawie 15 grudnia 1826 roku, — i aniż, ani w ukazie 1785 roku, żadney różnicy między wydzieleniami a niewydzieniami dziećmi nie postanowiono; przeto samo przez się wypada, że ustawy te zarówno odnoszą się do wydzielonych, iako i niewydzielonych dzieci. Lecz ponieważ dotąd ukaz 1785 roku rozmaicie był tłumaczony; przeto, ażeby z iedney strony uchylić takową wątpliwość, z drugiey zaś, ażeby nie dać powodu do odnowienia już ukończonych spraw, Rada Państwa postanowiła: dla uzupełnienia postanowienia 1826 roku objaśnić: 1) iż wszystkie pożyczkowe zobowiązania, wydane przez małoletnich, bez podpisu ich opiekunów, chociażby one wydane były przed wywieszeniem ustawy z dnia 15 grudnia 1826 roku, powinny być uważane za nieważne i 2) że ukończone już tego rodzaju sprawy, z powodu wydającego się teraz objaśnienia, wznowione być nie mogą.

2) Dnia 12 stycznia 1831 roku. Rada Państwa, na połączonych Departamentach Praw, Spraw cywilnych i Ekonomii oraz na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przedstawienie Ministra skarbu, o konieczności wydania iasných prawideł, na uzyskiwanie prywatnych długów od posiadających arendowne i starościńskie majątki, tak za przywilejami byłego Rządu Polskiego i prze-

lewami, iako też przez wypuszczenie w dzierżawę od Skarbu, i z naymniejszą w szego nadania, ażeby zabezpieczyć skarbowe majątki, od zniszczenia, zamierzyła: postanowić w tym celu następujące prawidła:

1) Obracać się do dochodów z pomienionych majątków nie wprzód, iak po przekonaniu się, że u dłużnika nie ma własności, z którey kredytorowie jego mogą być zaspokoieni; a w takowym razie.

2) Od posiadających majątki, na mocy praw wydanych na lat 50, na dożywocie za byłego Rządu Polskiego, oraz na mocy praw, nabytych od takowych posiadaczy, uzyskiwać prywatne długi podług ukazu Rządzącego Senatu z dnia 24 maja 1816 i z dnia 21 września 1817 roku, to jest: obracać na opłatę długów wszystkie dochody, właściwie do posiadaczy należące, zostawiając tylko nieodbicie potrzebne do wiejskiego gospodarstwa, o czém niżej się powie.

3) Od posiadaczy arend na ymniejszą w szego nadanych, uzyskiwać długi na mocy naywyższego ukazu z dnia 28 września 1824 r. Lecz, co się tyczy tych osób, którym pomienieni posiadacze ustępują swego prawa, uzyskiwanie długów od nich odbywać podług praw uprzywilejowanych gubernii, nie tykając się dochodu z nadanych arend, albowiem ten do nich, lecz do posiadacza z nadania i do skarbu należy, właściwego zaś dochodu possessorów oddzielić niepodobna.

4) Z tężey uwagi nie tykać się dochodów z majątków, oddanych w arendę przez skarbu na warunkach z targów.

5) Dla zabezpieczenia skarbowych majątków od zniszczenia w gospodarstwie, w żadnym przypadku za prywatne długi nie oddawać na przejazd ruchomego majątku posiadaczy, do wiejskiego gospodarstwa skarbowego majątku odnoszącego się, iako to: rolniczych narzędzi, bydła, zboża przygotowanego na zasiew i na utrzymanie czeladzi, browarnego i w gospodarstwie potrzebnego naczyń, zapasów do pędzenia wódki i do innego przemysłu przygotowanych, i tym podobnych.

(G.S.)

NAYJAŚNIEJSZY PAN, na przedstawienie Głównodowodzącego Armią działającą, P. Jenerał-Marszałka Polnego, Hrabiego *Dybicza-Zabalkańskiego*, o ukończeniu w Obwodzie Białostockim 95go rekruckiego naboru bez żadney zaległości, Naywyżey rozkazać raczył, Jenerałowi Marszałkowi Polnemu Hrabiemu *Dybiczowi-Zabalkańskiemu*, oświadczyć za to Naywyższe Jego CESARSKIEY Mości zadowolenie, Rządcy tego Obwodu Rzeczywistemu Radzcy Stanu, Hrabiemu *Wolkowiczowi*.

— Naywyższy ukaz, wydany do Rządzącego Senatu pod dniem 14 lutego: „Na zaświadczenie Ministra spraw wewnętrznych, o należytem i gorliwém sprawowaniu obowiązków członka rady medyczey przy centralney komissyi, ustanowionej dla zatamowania choroby cholery, zwyczajnego profesora uniwersytetu Moskiewskiego Radzcy Stanu *Mudrowa*, Naytatarskiewey mianujemy go Rzeczywistym Radzcą Stanu.” (G.S.)

— Wystawa oyczystych rękodzielnych wyrobów (która miała być w Moskiewie w miesiącu październiku roku upłynionego) odkrytą będzie w starożytney tej stolicy dnia 26go kwietnia. Wyroby na nią przyzwoywane będą od dnia 15 lutego do 15 kwietnia. Prawidła zatwierdzone dla niej są też same, podług których odbywała się wystawa 1829 roku w Sankt-Petersburgu.

— Szambelan Dworu Jego Cesarskiej Mości, Radca Kollegialny *Demidow*, przysłał Moskiewskiemu Wojnennemu Jenerał-Gubernatorowi 50,000 rubli, w celu użycia ich według jego uwagi, na rzecz nieszczęśliwych rodziny, które ucierpiały od grassującej w *Moskwie* Cholery.

— W *Harrińskim* powiecie gubernii Estońskiej, żona włościanina *Arro Reyna Anna*, urodziła nieżywą, zupełnie donoszoną córkę, u której były dwie głowy, zrosłe w szyi (P.P.)

— Piszą z *Konstantynopola*, pod dniem 14 stycznia, że tam nadzwyczajna trwa susza — nader rzadki fenomen w teraźniejszej porze roku. Niektóre źródła zupełnie wyschły. (G. Od.)

Ukazy Rządzącego Senatu.

1) D. 27 stycznia 1831 r. z Powszechnego Zebrania Moskiewskich Departamentów, o uczynionej P. Ober-Prokuratorowi Powszechnego Zebrania moskiewskich departamentów Rządzącego Senatu nocie.

2) D. 9. lutego 1831 r. z 1go Departamentu, o rozwiązaniu, że sztraf, nakładany na różnocyńców za nieprawne władanie poddanymi ludźmi, powinien być uzyskiwany tak z różnocyńców, iako też z osób stanu szlacheckiego, które dopomagały różnocyńcom do zawiadania poddanymi, z każdej osoby oddzielnie.

3) D. 10 lutego 1831 r., z połączonego zebrania pierwszych trzech Departamentów, o przestrzeganiu, ażeby do służby cywilnej nie byli przyjmowani ludzie nieumiejący ani czytać ani pisać.

4) D. 10 lutego 1831 r., z 1go Departamentu, o wstrzymaniu pobierania dziesięciny od dyamentów.

5) D. 11 lutego 1831 r., z 1go Departamentu, o nie przyjmowaniu do żadnego obowiązku oddalonego ze służby Porucznika *Tymczenki*.

6) D. 12 lutego 1831 r., z 1go Departamentu, o obróceniu pieniędzy uzyskiwanych od byłego Pskowskiego Cywilnego Gubernatora *Aderkasa*, na przebudowanie w mieście *Opoczce* domu dla sądownictw.

7) D. 13 lutego 1831 r., z 1go Departamentu, o sztrafie na kupców, za dozwolecie pod swoim imieniem handlowania innym osobom.

8) D. 13 lutego 1831 r., z 1go Departamentu, o ogłoszeniu prawideł dla zakaukaskiego handlowego Depo.

9) D. 14 lutego 1831 r., z 1go Departamentu, o środkach dodatkowych do odwrócenia fałszywej chęci przyjmowania przez żydów wiary chrześcijańskiej, Greko-Rossyjskiego wyznania.

10) D. 16 lutego 1831 r., z 1go Departamentu, o nowym porządku naznaczania ziemskich sprawników i assessorów w Wiackiej Gubernii i o dalszém.

11) D. 17 lutego 1831 r., z 1go Departamentu, o zdjęciu zaprzeczenia z majątku Jenerała piechoty *Xięcia Gorczakowa*.

12) D. 17 lutego 1831 r., z 1go Departamentu, o przepisanu wydaném Izhom skarbowym, ażeby patrąszenie za podwyższenie w randze, kiedy pensya opłaca się miesięcznie, kończyć nieodmiennie w przeciągu czterech miesięcy.

13) D. 18 lutego 1831 roku, z 1go Departamentu, o rozwiązaniu niektórych trudności, w dopełnieniu żądań moskiewskiej komisji porównania xiąg, zaprzeczeń i rozwiązań względem artykułów zaprzeczenia od 1740 do 1801 roku i o dalszém. (G. S.)

— W Nrze 40 gazety Sanktpetersburskiej (N. 24 Kuryera Litewskiego) następująca umieszczono poprawę: iż w czasie ceremoniału przy Chrzcie świętym Wielkiej Xiężniczki *ALEXANDRY MICHAŁOWNY*, poduszkę, na której niesioną była Wysoce-nowonarodzona utrzymywał nie *Admirał Mordwinow*, lecz miejsce P. Admirała zastępował Jenerał-Piechoty *Rimski-Korsakow*. (G. S. P.)

ANGLIA.

Londyn dnia 12 lutego.

Posiedzenie izby niższej dnia 8. Po odrzuceniu wniosku P. *Hunta*, P. *O'Gorman Mahon* zwrócił uwagę na odezwę lorda-namiestnika Irlandyi, którego oskarża o nadto zbytęcną surowość; podług jego zdania, jeżeli Anglia chce u-

trzymać przy sobie Irlandyą, potrzeba, albo zupełnie uchylić akt połączenia, albo posiedzenia parlamentu odbywać naprzemian we trzech stolicach królestwa. Mówca wniósł, aby izba żądała zakommunikowania odezw, wydanych przez lorda-namiestnika, od czasu przyięcia aktu przeciwko stowarzyszeniom nieprawnym, iakoteż kopii listu, który teraźniejszy sekretarz Irlandyi wydał do urzędników tego kraiu.

Kanclerz skarbu, odpowiadając P. *O'Gorman Mahon* w przedmiocie interessow Irlandyi, oświadczył żal, iż on podał swój wniosek wtenczas, kiedy sekretarz Irlandyi jest nieobecny, i bronit środków przyjętych przez lorda-namiestnika. Rząd, wyrzekł on, postanowił nayusilniej opierać się planom wichrzycieli, a razem czynić wszystko to, czém będzie mógł zjednać sobie przywiązanie irlandczyków, iużto nastęrczając ludowi zatrudnienie, iuż znosząc niektóre uciążliwe dlań prawa, iuż nakoniec obiecując inne tego rodzaju środki. Wichrzyciele zaś, nie mogą dopiąć swego celu, gdyby nie zapalili wojny domowej; chociaż nikt bardziej odemnie na nią się nie wzdryga, iednakże prędeybych się zgodził na nią, o niżej na oddzielenie królestwa." Mowa kanclerza skarbu była przyiętą z żywem i długo trwającem oznakami upodobania.

Sir *R. Peel* zabrał głos, zapewniając rząd o swoim przykładaniu się w przedmiocie interessow Irlandyi. Po kilku rozprawach, wniosek P. *O'Gorman Mahon*, tyczący się złożenia dokumentów został przyięty.

— P. *O'Connell* i wspólnie z nim oskarżeni powołani są na dzień 15 przed sąd przysięgłych.

— Gazeta *Times* donosi, że wyrok Króla Niderlandzkiego w sprawie naszej ze Stanami Zjednoczonemi Ameryki Północnej, iest dla nas niekorzystnym, lecz też obie strony zarówno są z niego niekontente.

— Lord *Duncannon* został mianowany komissarzem lasów, na miejscu P. *Agar Ellis*, który został uwolniony od obowiązku.

— Wszystkie ostatnie doniesienia, otrzymane z Irlandyi mówią o hurzy, o rozbiciach się na morzu, i spożnieniu poczt z przyczyny wielkiego śniegu, którym drogi są pokryte; opisanie gędy panującej w *Dublinie* i w innych okolicach iest bardzo zasmucające. Podług gazet północnej Irlandyi, wszędzie tam daje się widzieć sprzeciwianie się wszelkiemu buntowi i rozerwaniu unii.

— W tych dniach, gdy podano izbie niższej petycją od rozmaitych parafiy hrabstwa *Glamorgan*, względem reformy parlamentu, P. *Guest* uczynił zgromadzeniu następujące przełożenie: Anglia cała wybiera 513 członków na parlament, hrabstwa *Dorset* i *Sussex* każde po 20 członków, hrabstwo zaś *Glamorgan* 2 tylko. W roku 1821 ludność Anglii była 12,218,000 dusz, *Dorset* miało 147,000, *Sussex* 237,700, *Glamorgan* 105,000, dochody zaś z tych hrabstw, w roku 1815 opłacone od wartości dziedzictwa były: z pierwszego 698,000 f. szterl., z drugiego 913,560 f. szterl., a z trzeciego 334,000 f. szterl.; tym sposobem hrabstwo *Dorset* ma iednego członka z 7000 mieszkańców, który reprezentuje 54,000 f. szterl. dochodu, hrabstwo *Sussex* iednego członka z 11,800 mieszkańców, który reprezentuje 48,000 f. szterl. dochodu, hrabstwo zaś *Glamorgan* iednego członka z 52,500 mieszkańców, który reprezentuje 162,000 f. szterl. dochodu, gdy tymczasem podług średniej proporcji w całej Anglii ieden członek iest ze 23,000 mieszkańców.

— Zadziwiającą iest rzeczą w Anglii, iż robotnicy i robotnicy wieyscy burzą machiny do młócenia zboża, gdy tymczasem w Szkocyi żaden robotnik nie weydzie w umowę z arendarzem, iezeli nie ma takiej machiny. Arendarze, którzy ich nie mają, przymuszeni są bardzo drogo płacić swoim robotnikom.

— Uniwersytet londyński, powiadaia, że ma otrzymać dyplomata, udzielający mu teyże samey władzy i przywilejów, iakich używają nasze naypierwsze uniwersytety, z wyłączeniem prawa udzielania stopni teologicznych; lecz dla wynagrodzenia

tego, będzie mógł udzielać nowo ustanowione stopnie magistra medycyny i chirurgii. (J.d.S.P.)

FRANCYA.

Paryż dnia 14 lutego.

Dnia 12 P. Gorostitza, minister Stanow Zjednoczonych Meksykańskich w Londynie, wysłany w poselstwie do Francji, oraz Elhadzi-Mehemed-Bei-tul-Mal, poseł nadzwyczajny beia Trypolitańskiego i Barbaryjskiego, mieli zaszczyt być przedstawianymi Królowi i rodzinie królewskiej.

— Na posiedzeniu swém dnia 11, izba parów przyjęła projekt do prawa, tyczący się sądu przysięgłych, większością 90 głosów przeciwko 1, z tą odmianą, wniesioną przez komisją: „Wyrok sądu przysięgłych na oskarżonego, ma być stanowiony większością siedmiu głosów.”

— Siódme zgromadzenie wybiernicze Sekwany, złożone z 11 i 12 okręgu Paryża, i podzielone na trzy sekcye, zajmowało się wyborem deputowanego, na miejsce P. Barthe, ministra oświecenia publicznego, który w tej godności, podał się do nowego wyboru. Po zupełnem obrachowaniu wotów okazało się: iż liczba wybierników wotujących była 841; większość zdań konieczna 422; P. Barthe, miał 527 głosów; P. Bavoux wspólniegiący się z nim 286. Zatem P. Barthe został znowu ogłoszony deputowanym departamentu Sekwany.

— Postanowienie królewskie z dnia 10 zawiera, co następuje: „Wszystkie postanowienia, tyczące się ozdób, ustanowionych na pamiątkę wypadków 1814 i 1815 roku, są i pozostaną nazawsze zniesionymi. Z każdym, ktobykolwiek po ogłoszeniu niniejszego postanowienia, nie przestał nosić tych ozdób, będzie postąpiono stosownie do prawa.”

— P. Amedeusz Jaubert, który w poselstwie dyplomatycznym zostawał przez dwa lata w Konstantynopolu, przybył do Marsylii i w tamczynym zażył się łazarecie. Towarzyszy mu czterech młodych Turków, wysłanych do Francji, w celu otrzymania edukacji na sposób europejski, których rząd turecki powierzył staraniom i opiece P. Jaubert.

— Piszą z Bordeaux, pod dniem 5 lutego: kredyt nasz upadł, handel obumarł, a zaufanie stracone do tego stopnia, iż najlepsze papiery na odwołany termin opłaty, nie zbywają się. Wszystko jest zatamowane; wiele okrętów wyszło z naszego portu ze swoim ładunkiem. Co do właścicieli, znajdują się oni w najsmutniejszym stanie; cena zboża bynajmniej się nie podnosi, a zapas dwuletnich zbiorów nie może znaleźć kupujących. Własność nawet ziemską straciła kredyt; ziemia kosztująca 150,000 fr. uważana jest za niedostateczną do zapewnienia sumy 30,000 fr. Lud wiejski nie może znaleźć dla siebie pracy, i zaczyna poznawać, że sprawcami naszych nieszczęść są ci, którzy mienią się być wyłącznymi przyjaciółmi kraju.”

— Piszą z Fécamp, że z dziesięciu domów handlowych, które znajdowały się w tém mieście, dziewięć zawiesiło swoje wyplaty.

— Doniesienie telegraficzne, wyprawione z Baianny, dnia 9 lutego, zawiera co następuje: „Torrijos wysiadł na ląd w Algeiras, lecz został odparty. Formułą w Arragonii dywizją od 4 do 5000 ludzi, która ma wkrótce udać się do Katalonii lub Guipuscoa.”

— Przybył do Luwru kosztowny kawałek snycerstwa, znaleziony w Olympii. Jest to ułamek wpółwypukłej roboty snycerskiej, który miał ozdabiać śródek kościoła Jowisza; a który wyobraża trudy Herkulesa. Mówią także o Minnerwie nadzwyczajnej piękności. Kosztowne te szczytki starożytności, są darem uczynionym dla Francji przezzydenta greckiego.

— Piszą z Saint-Etienne pod dniem 7 lutego: „Okropny zdarzył się przypadek dnia 2 teraźniejszego miesiąca, w kopalniach węgla kamiennego w Bois-Monzier, o milę odległości od Saint-Etienne. W chwili, gdy to piszemy, kilkunastu górników od 50 godzin zasypanych jest ziemią. 18 jest tych nieszczęśliwych, z których 15 są oycami familii. Dzisiaj rano, wydrążono świdrą dziurę szesnaście stop głębokości mającą, w której gdzie

się znajdowało 8 robotników zapartych przez wodę od dnia 2 lutego. Odpowiadali oni na pytania, które im były czynione, a o północy zostali wydobyti ztamtąd w stanie, iak tylko być może zaspokajającym. Przez 99 godzin ci nieszczęśliwi byli oddzieleni od reszty ludzi; pięciu z nich zupełnie dobrze się ma, inni zaś są nieco osłabieni. Pierwszy raz wczora napili się wody siarczanej, która ich opasała. Jeden z nich, powiada, że zjadł połowę swojej koszuli. Dwóch wyciągnięto z wody nieżywych. Sześciu jeszcze nie znaleziono; na nieszczęście zdaje się być rzeczą nays pewnością, że już nie żyją.

Paryż dnia 18 lutego.

Birża Paryzka. Pięć od sta 92 fr. 90; Trzy od sta 59 fr. 50; Akcye bankowe 1525 fr.

— Nabożeństwo żałobne, na pamiątkę Xięcia Berry, dnia 14 odprawione było w kościele St-Germain l'Auxerrois. Celebrował sam pleban parafii miejscowej. Popiersie Xięcia Bordeaux stało nad katafalkiem; pleban rozpoczął nabożeństwo od pokłógostawienia tego biustu. Obecni byli w liczbie 200. Gwardya narodowa, stojąca na straży u Luwru, i ta która pełniła służbę w głównym sztabie, powziawszy wiadomość o iakimś hałasie około kościoła, nadeszła wtedy właśnie, kiedy obrzęd się kończył. Na żądanie komisarza policyjnego, trzy żołnierze z gwardyi narodowej, którzy byli w liczbie obecnych, aresztowani zostali bez żadnego oporu, oprócz kilku wzajemnych uderzeń pięścią szród tłumu napelniającego zakrystyą, dokąd się oni schowali. Zwierzchność zapytała na czyją to cześć odbywało się nabożeństwo? Na cześć Henryka V, wykrzyknęło wiele głosów. Oprócz trzech gwardystów narodowych, aresztowano wiele jeszcze osób i zaprowadzono do prefektury policyi.

Czytamy w Monitorze: Ciężkie wypadki zaszły w Saint-Germain-l'Auxerrois; ażeby przeszkodzić duchowi stronictwa, by mówiąc o nich, nie przeinaczył, pospieszamy podać o tém szczegółową i dokładną wiadomość. Zwierzchność uwiadomiła, że nabożeństwo żałobne na pamiątkę Xięcia Berry, ma być odprawiane w kościele ś. Rocha, sądziła za powinność ostrzedz o tém Arcybiskupa paryzkiego. Pleban ś. Rocha, uprzedzony, iż ten obrzęd stać się może przyczyną rozruchu, oświadczył, iż on w iego kościele miejsca mieć nie będzie; pleban kościoła St-Germain-l'Auxerrois podobney roztropności nie miał. Zrana o godzinie dziesiątej; dwóch ludzi umyślnie stanęto przy bramie ś. Rocha, i ostrzegało osoby, przychodzące na exekwie po Xięcia Berry, iż potrzeba iść do kościoła St-Germain-l'Auxerrois. W istocie, katafal w tym kościele był postawiony; pleban sam celebrował. Przy końcu nabożeństwa, iakiś młodzieniec zbliżył się do katafalku, i złożył rycinę wyobrażającą Xięcia Bordeaux, oraz koronę ze stokroci. Kobiety ubiegały się o cząstki tej korony, a mężczyźni zdjawszy ozdoby swoje, złożyli je obok wizerunku Xięcia Bordeaux. Wkrótce potem, zwierzchność wdała się i rozkazała uwiezić niektóre osoby, które oddane będą w ręce sprawiedliwości. Zewnątrz lud niespokojny z tego obrzędu, i zgadując z tego wszystkiego, co widział, że cel iego był raczej polityczny, aniżeli religijny, nie o mieszkiał położyć końca tej scenie, która, pod pozorem żałoby, była istotnie wymyśloną podniętą zgorzenia i zawichrzenia. Oddział gwardyi narodowej wszedł do kościoła i wnet go wypróżnił. Niechęć atoli publiczna okazała się w wielu kwartstach Paryża; znaczne tłumy skupiły się około kościoła St-Germain-l'Auxerrois; gwardya narodowa pospieszyła w massie ze zwykłą sobie gorliwością, i potrafiła w krótkim czasie zapobiedz nieporządkowi. Ten był daleko większym w pałacu arcybiskupim, dokąd gwardya narodowa przybyła później; lecz iey obecność położyła tamę, i o godzinie 9 wieczorem, Paryż odzyskał zwyczajną sobie spokojność. (J.d.S.P.)

DANIA.

Kopenhaga d. 12 lutego.

Minister stanu i naczelnik departamentu

spraw zagranicznych, hrabia *Schimmelmann*, zmarł dnia 9 teraźniejszego miesiąca; służył on Królowi lat 47. J. K. Mość, polecił zarząd czasowy departamentu spraw zagranicznych ministrowi stanu, naczelnikowi kancelaryi duńskiej *Steeermannowi*. (J. d. S. P.)

SPRAWY NIDERLANDZKIE.
Bruzella dnia 14 listopada.

Dnia 12 rozestano nowy pilny okólnik do wszystkich członków kongresu nieobecnych, w którym wzywani są, aby przybyli do *Bruzelli*.

— Donoszą z *Gandawy*, że znaczna część garnizonu wyszła z miasta, i udała się na granicę, ponieważ obawiała się napadu *Hollandrów*.

— W celu zapobieżenia nieporządkom, magistrat *bruzelski* zabronił wszelkich zabaw karnawałowych; nie można pokazywać się w maskach, ani na ulicy, ani na miejscach publicznych; prywatni nie będą mogli wydawać balow, jeżeli na to nie otrzymają pozwolenia, lecz i tam nikt nie może znajdować się w masce.

— *Hollandrowie* zajęli dnia 14 wieś *Smeermaas*, leżącą przed *Maestrychtem*, i, jak donosi generał *Mellinet*, znieśli ją, ponieważ znajdowała się na ich linii obronnej. Obawiają się, aby podobny los nie spotkał wsi *Amby*, w razie, gdyby *Belgowie* od niej odstąpili. (J.d.S.P.)

Haga dnia 18 lutego.

Generał-porucznik *van-Geen* w rozkazie dziennym zaleca wojsku włożyć żałobę na trzy dni, zaczawszy od 14, to jest, rocznicy *van Speyka*, na cześć tego walecznego oficera; generałowie *Vermaasen* i *Wildeman* wydali podobnie rozkazy dzienne do zatóg w *Bois-le-Duc* i w *Breda*. W prowincjach północnych wszędzie prawie zbierane są składki na wystawienie pomnika na cześć *van Speyka*.

— Wojsko ruchome znajdujące się w okolicach *Eindhoven*, otrzymało nowy posiłek ze 2000 ludzi.

— Zatoga nieprzyjacielska w *Turnhout*, ile nam wiadomo, wynosi dopiero ledwie 800 ludzi, bez artylleryi.

— Donoszą z *Breda*, że skuteczne środki zostały przedsięwzięte ku zapobieżeniu nowym napadom ze strony *Belgów* na kraj *hollenderski*. (J.d.S.P.)

NIEMCY.

Frankfort dnia 14 lutego.

Nowy kościół katolicki w *Wisbade*, którego budowa jeszcze nie zupełnie była skończoną, roz walił się dnia 11 wieczorem; szczęściem, nikt nie zginął od tego przypadku. Fundamenta tego kolosalnego gmachu były tak stałe, że go nie mogły utrzymać. Strata jest nienagrodzoną dla gminy katolickiej *Wisbadeńskiej*. Dwadzieścia kolumn z marmuru ionijskiego było przeznaczonych do środka kościoła; były one prawie już skończone, a każda z nich kosztowała 1,000 złt., kolumny te były złożone w kościele i zapewne zniszczone zostały przez upadek innych części gmachu.

— Sześć pałacu *Karola W.* w *Ingelheimie* obalify się dnia 13; z tego przypadku, trzech ludzi, którzy mieszkali koło tych zwalisk, zostało zabitych. (J.d.S.P.)

PAŃSTWO KOŚCIELNE.

Rzym dnia 5 lutego.

Nowy Papież, *Grzegorz XVI*, udał się dnia 3, z pałacu *Kwirynałnego* na *Watykanie*, do kaplicy *Syxyjskiej*; stamtąd Jego Świątobliwość, poprzedzany od kardynałów i prałatów, otoczony gwardyą szlachecką i urzędnikami swojego domu, udał się do kościoła ś. *Piotra*, gdzie kardynał kanonik zaintonował hymn ś. *Ambrożego*, a kardynałowie oddawali hołd nowemu Papieżowi. Wieczorem dnia 2 i 3, domy kardynałów i członków ciała dyplomatycznego były oświetlone. Dzisiaj rano iałmużnik *O. S.* rozdawał po jednym *paolo* każdemu ubogiemu, znajdującemu się w mieście. Kardynał *Pedicini* został mianowany przełożonym zgromadzenia *Propagandy*; obowiązek ten

sprawował Jego świątobliwość *Grzegorz XVI*, przed swym wyniesieniem. (J.d.S.P.)

Rzym dnia 10 lutego.

Obrzęd koronacyi *Grzegorza XVI* odbył się uroczystie dnia 6 t. m. w katedrze ś. *Piotra*. W niedzielę, kopuła i fasada tego kościoła były oświetlone, a wielki pajak zapalono nad grobowcem *Adryans*.

— Papież rozkazał rozdać iałmużny między ubogich, tudzież wyposażyć biedne dziewczęta.

— Papież mianował *Mgr. Polidori* tymczasowym sekretarzem stanu do interesów zagranicznych; powiadają, że plac ten przeznaczony jest dla *Mgr. Cappaccini*, który dopiero znajduje się w *Londynie*.

WŁOCHY.

Dostrzegacz Austriacki zawiera w sobie, co następuje: „Podług ostatnich wiadomości z królestwa *Lombardzko-Weneckiego*, roboty rewolucyjne, z których wynikiły zaszły w *Modenie* wypadki w nocy z 3 na 4 lutego, były w związku z kłówaniami w Państwie Kościelnym. Powstanie wybuchnęło w *Bononii* dnia 4, a w *Ferrarze* dnia 7. Prolegaci papiescy schronili się do *Rzymu*. Rząd tymczasowy w obu tych miastach ustanowiony został. Zupełna spokojność panowała dnia 9 w Xięstwie *Parmy*. Zatoga cesarsko-królewska zajmuje cytadelę w *Ferrarze*.”

— *Gazeta powszechna* ogłosiła list od granic włoskich 10 lutego, z którego widać, iż Xiążę *Modeny*, po schwyтaniu spiskowych w domu *Ciro-Menotti* sądził tę rzecz zakończoną; lecz w nocy na nowo obudzony został i doniesiono mu, że lud wiejski tłumami ciągnie do miasta; w skutek tego Xiążę z familią swoją śpiesznie wyjechał do *Mantui*.

— Drugi list z dnia 11 lutego, w teyże gazecie umieszczony, obajmuje szczegóły o wypadkach, zasztych w *Bononii*. Od kilku już tygodni postarzano tu wielkie umysłów wzburzenie; nieobecność arcybiskupa i mała liczba woysk, na żądze będących, dodawały odwagi spiskowym. Gdy, dnia 4 wieczorem otrzymano wiadomość o wypadkach w *Modenie*, wnet i *Bononia* rokosz podniosła. Tłum ludu, wpadłszy do pałacu prolegata, wezwał go do podpisania aktu, składającego władzę w ręce tymczasowego rządu; zagniony był przystać na to żądanie. Następnego dnia 5 prolegat i półkownik woyska liniowego, złożony z urzędu, wyjechali pod konwojem do *Floreny*. W ciągu tych wydarzeń, ani jedna kropla krwi przełana nie była, gdyż od początku prolegat rozkazał wojsku zachować się spokojnie, iako zbyt słabemu (780 żołnierzy) na opieranie się 70,000 ludności. W tym liście jest jeszcze *post-scriptum*: „Dowiadujemy się w tey chwili, że *Romania*, *Ferrara* i *Ankona* poszły za przykładem *Bononii*.”

— List z *Floreny* dnia 9 datowany, donosi, że natychmiast po wyjeździe prolegata z *Bononii*, rząd tymczasowy rozkazał urządzić gwardyą miejską, oraz, że chorągiew trójkolorowa (czerwona, zielona i biała) została zatknięta. Bunt także wybuchnął w *Forli*, *Faenza*, *Cesene* i t. d. Krew płynęła w *Forli*, gdzie przyszło do bitwy między żandarmami a ludem. Komendant papieski w *Rawennie* ustąpił z miasta ze swoim 300 lub 400 ludzi. (J.d.S.P.)

Florenyca d. 12 lutego.

Były Dey *Algierski* dnia 9 przybył tu z *Liworny*, któreto miasto obrał za miejsce pobytu swego. (J.d.S.P.)

KRÓLEWSTWO OBOJBY SYCYLI.

Neapol dnia 30 stycznia.

Hrabia *Stackelberg*, dnia 25, miał zaszczyt złożyć Królowi Jmci listy wierzytelne, mianujące go posłem nadzwyczajnym i pełnomocnym ministrem Cesarza Jmci *Rossyjskiego* przy tutejszym dworze. (J.d.S.P.)

Jutro o godzinie 10tej zrana, wyydzie Dodatek nadzwyczajny, zawierający doniesienie o bitwie d. 13; i o zajęciu *Pragi*.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITIEWSKIEGO N. 26.

Wilno dnia 2 Marca v. s. 1831 roku.

L i c y t a c y a.

5 Stosownie do Ukazu Senatskiego 28 iulii roku 1814 oddawać się mają z publiczney licytacji w arendowną dzierżawę na lat sześć pola i łąki położone w skarbowych puszczech Białowieżskiej i Rudzkiej, w umieszczającej się przy tém tabeli oznaczone. Termina do licytacji przeznaczają się 26 i ostatecznie 30 następującego miesiąca marca. Licytacya odbywać się ma w sądach Ziemskich Prużańskim i Brzeskim, do którey każdy może przystąpić składając ewikcyą wyrównywiącą trzeciej części rocznego dochodu z zachowaniem pierwszeństwa włościanom skarbowym, których gromady zamiast ewikcyi, są odpowiedzialni za opłatę arendowney do skarbu należności.

N.	w Powiecie Prużańskim. Białowieżskiej skarbowey puszczy. w Lesnych strażach.	Obszer- ność.		Ilość wozow siano- na.	Cena z uprzednich targow.			
		Pola o- rome.	Żęci. Siano- na.		Za siano- żęci.		Za pole orome.	
					Assygnatami.			
					rub.	kop.	rub.	kop.
	W ogóle	—	1419	2566	2821	80	—	—
	w Powiecie Brzeskim. Rudzkiej skarbowey puszczy. w Lesnych strażach.							
1	Faustynowskiy	21	2	8	7	20	4	30
2	Radeżskiy	197	69	74	88	66	17	34
3	Wiercholeskiy	672	40	98	113	46	47	54
4	Lachowieckiy	53	18	55	67	27	12	73
5	Borysowskiy	—	25	31	65	—	—	—
6	Faustynowskiy w Uroczysku Kruszyna	112	7	—	—	—	120	—
	W ogóle	1055	161	266	341	59	202	41

Grodziński Gubernii Starszy Leśniczy Kowalski. Sekretarz J. Steckiewicz.

Podrad.

1 Od Litewsko - Wileńskiego Gubernialnego Rządu wzywają się niniejszém życząc podjąć się wyreparowania lokalow Wileńską Izbą Skarbową w rządowym domu zajmowanych, za wyliczoną podług smiety sumę 39,249 r. 68 kop. assygnacjami z tém, iżby oni przybyli dla targow z pewnymi ewikcyami do tej Izby na terminy 23, 24 i 26 dnia następującego miesiąca marca. Lutego 26 dnia 1831 roku.

Assesor Józef Szulc.

Sekretarz Jamont. (193)

1 Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się: iż ieśliby kto wiedział o mieszkaniu lub tymczasowém przebywaniu wspólnikow w odbiciu 10 septembra 1829 roku blisko Siczewskiego portu od konwoiowej pogranicznej straży kontrabandnych towarow a mianowicie: włościan Bonifacego Pudziwelisa, Wawrzyńca Kerszulisa, Jegora Łekisa, Matensza Mackiewicza, Marcina Biknerysa, Wawrzyńca Anfulinisa, Kaspra Pudziwelisa, Matensza Kerszulisa, Szlachetca Ignacego Kondrata, i żyda Orela Bereliowicza; tedy obowiązkiem onego będzie natychmiast donieść Ziemskiej lub Miejskiej Policji dla poymania i dostawienia onych za pośrednictwem wewnętrzney straży do Rosieńskiego Grodzkiego Sądu, w którym się odbywa sprawa o odbiciu wyżej wyrażoney kontrabandy. Lutego 11 dnia 1831 roku.

Assesor Szulc. (190).

Do Dzierżawy.

1 Od Wileńskiej Izby Skarbowey ogłasza się: iż 13, 14 i 15 dnia miesiąca apryla teraźniejszego 1831 roku, odbywać się będą w tej Izbie publiczne targi, na oddanie w 12-letnią arendowną dzierżawę majątku Polesia obywateli Wincentego i żony jego Rozalii Bortkiewiczow, w Wileńskiej Gubernii w Zawileyskim Powiecie położonego, i w ewikcyi za poleznioką niedoimkę oddanego; życząc zatem wziąć takowy majątek w arendę, zechcą przybydź do tej Izby na wyżej oznaczone terminy sami, lub wysłać pełnomocnikow z pewnymi ewikcyami. Lutego 26 dnia 1831 roku.

Podskarbi gubernialny Lega. (192)

Przedaz.

2 Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na zaspokojenie liczącej się na zmarłej Starościnnie Zabłockiey nagromadzoney przez nią za dzierżawę Starostwa Mandzińskiego niedoimki, murowany dóm iey w mieście Wilnie pod N. 693 położony, naznaczony wedle Naywyżey potwierdzonego planu dla miasta Słomce, oddaie się na publiczną przedaz, i na to naznaczone terminy następującego miesiąca marca pierwszy 26go, drugi 27go, a trzeci i ostateczny 28 dnia. Azatem i zechcą życząc kupić pomieniony dom przybydź na wyżej naznaczone terminy do tego Rządu. Lutego 24go dnia 1831 roku.

(185). Assesor Józef Szulc.

1 Maiątku Swirnow, w parafii Kowarskiej w powiecie Wilkomierskim położonego, dziedzictwa Podpółkownika i kawalera Ignacego Chrzczonowicza, podczas zostawania w służbie wojennej, iako i po otrzymaniu Dymisji, włościanie obojczy poci poddani, do maiątku Swirnow przynależne, bez żadnej przyczyny zabierając nie mało z sobą rzeczy pouciekali; mianowicie w latach 1828, Anna Romanowska lat 25 urody średniej twarzy pociągławy, oczu szarych, włosy szatę. 1829 Agata Wasilewska, lat 18 urody niskiej, szczupła, twarzy okrągłej, na łbie brodawka, oczy światłe, włosy blond. 1830 Urszula Sawicka żona Symona lat 45, brunetka, oczy czarne twarzy ściągłej, nos wielki, syn iey lat 22 urody wierszkow 6¹/₂ twarzy pociągłej gładkiej, brunet, oczy szare, bardzo ziękliwy, drugi syn Piotr lat 20 urody wierszkow 6 twarzy pociągłej piegowaty, oczy szare, włos szatę, córka iey Rozalia lat 18 ospowata, twarzy bardzo okrągłej, włosy czarne, nos gruby. Jerzy Kurassis lat 26 urody wierszkow 5 tłusty, ospowaty włos szatę, oczy szare. Brat jego Jan lat 24 urody wierszkow 4 nos zadarty twarz okrągła szeroka, włos szatę, oczy szare. O iakowych zbiegłych od czasu ucieczki pomimo najsćislejszego wyszukiwania, do dziś dnia najmniejszej wiadomości powziąć niemogąc podałem dzisiejszego dnia prozbę do JW. Cywilnego Gubernatora, prosząc o przedpisanie Sądom Niższym w wyszukaniu wspomnianych ludzi, i o tём zawiadaniach Publiczność, którą proszę (ieśli się tacy okażą) dostawić do Sądu Niższego powiatu Wilkomierskiego. Dat w Wilnie 1831 roku februaru 27 dnia.

Ignacy Chrzczonowicz Podpółkownik wojsk Rossyjskich.

Wolno drukować czasowy Policmeyster Korpusu Zandarmow Podpółkownik Rutkowski.

O g ł o s z e n i e.

3 Na skutek rezolucji w Magistracie Wileńskim dnia dzisiejszego nastaley odbywać się będzie w tymże Magistracie w dniach 3, 4, 7 i 9, następującego mca apryla publiczna licytacja na wyprzedaż wiecznością za gotowe pieniądze kamieniczki murowanej po zmarłym obywatelu Wileń. Tomaszu Rodziewicz w ruderach pozostaley przy zaułku sto-Kazimierskim pod N. 66, na ziemi dziedziczonej położonej, aby więc Ichmość ambienci do teyże licytacji przystępowali, w tym celu wydaie Magistrat niniejsze ogłoszenie. Datt roku 1831 februaru 25 dnia.

Marcin Straus Burmistrz M. W.

Ignacy Misiewicz Regent Kol. Reg.

Z b i e g.

2 Roku 1831 februaru 7 dnia w powiecie Lidzkim w Parafii Wasiliskiej ze dworu Wofezynę od odstawnego wojsk Rossyjskich

Porucznika Wincentego Kamińskiego znajdujący się za kucharza człowiek nazwiskiem Antoni Prokop zabrawszy konia gniadego, sanie proste, oraz pokradłszy wiele różnych rzeczy uciekł, przymioty iego są następane: od urodzenia ma lat 33, wzrostu dwóch arszynow i dwóch wierszkow ciała pełnego, twarzy okrągłej i od pijaństwa obwisłej, włosów na głowie czarno rusych nieco iężących się, broda, wąsy i bakambardy ryże, oczu ciemnobłękitnych, mowa polska z ruską zmieszana, kto by takowego człowieka poimał i przystawił onego do policyi odbierze nadgrody, od niżej podpisanego rubli assygn. 25.

Wincenty Kamiński Porucznik odstawny.

3 Sąd Główny Litwesko - Wileński 2go Departamentu w sprawie z 2go Departamentu Czasowego przeniesionej i po wysłym ukazie 1829 roku grudnia 30 dnia Rządzącego Senatu do rozszędzenia będącej, o maiątek Swir Steckowski, w sporach zachodzących między JOXięciem Wincentym Giedroyciem a sukcesorami Wojciecha Czechowicza i dalszemi, termin do przywołania aktoratu i wzięcia do rozbioru dzień 12 marca idącego roku przeznaczył, z zastrzeżeniem, że chociażby pod niestanność którejkolwiek strony zajmie się rozszędzeniem tey sprawy o tём trzykrotnie przez gazetę Kuryera Litewskiego awizuje 1831 r. lutego 24 dnia. Assesor Anzgary Mastowski. Regent Paweł Weryha.

Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego całą Rossyą etc. etc. etc.

3 Ur. Grzegorza Łukomskiego od lat przeszło 30 z Wileń wydalonego, lub też prawych iego successorów, stosownie do dekretu dylacyjnego dnia 30 apryla 1824 r. nastaley, powołani i adcytują do ostatecznej konwikcji przed Sąd Magistratu MWilna, UUr. Alexander i Leopold bracia Łukomscy, oraz Karolina siostra, w zamęzcin za Sowiet. Kulczyckim, w rzeczy i o to: aby Ur. Grzegorz Łukomski lub iego successor nayedaley w ciągu niedziel sześciu, od daty tey cytacji, iawili się do Magistratu Wileń. do rozprawy o sumnę, iaka przez testament s. p. Franciszka Jakóbowskiego, zostala iemu zapisana, a która dopiero iest na procepcie u successor Fryderyka Frolanda, w przeciwnem zdarzeniu, ieśliby nikt na niniejsze powołanie nieiawil się przeto proszą, przyznania schedy sumowney po Grzegorz Łukomskim iako stryiu dla procedujących, i tey od Frolandowej i successor Frolanda wolność odebrauia zapewnienia, oraz amissyi wieczney na powołanem zapisania S. M. Ż.

R. 1831 februar. 20, Woźny tę kopią adcytacji, dla wiadomości publiczney do Gazety Kuryera Litt. podałem.

Stanisław Parymanowski Woźny Pitta Wileńskiego.

Observacje meteorologiczne.	Czas Obserwacji.	Wysokość Barom.	Wyz. Ther. Réau.	Wiatry.	Stan powietrza.
	d. 27 godz. 2 wieczor	27 cal. 10 lin. 6 lin.	— 8 stopni.	Północny.	Pogoda.
	d. 28 godz. 6 rano	27 — 11 — 2 —	— 16 — —	Zachodni.	Pogoda.
	d. 1 — — —	27 — 10 — 4 —	— 12 — —	Zachodni.	Pogoda.
	d. 2 — — —	27 — 8 — 3 —	— 11 — —	Wschodni.	Pogoda.

Drukarnia A. Marcinowskiego.

DOZWALA SIĘ DRUKOWAĆ. Wilno. 1831. d. 2 Marca.

CENZOR Leon Barowski.